

470

REPUBLIKA SLOVENIJA
OKROŽNO SODIŠČE V LJUBLJANI

IZVIRNIK

P 2217/2010-II

SODBA

- M9

V IMENU LJUDSTVA

in

SKLEP

II Cpd 1060/2016

Okrožno sodišče v Ljubljani je po okrožni sodnici **Jadranci Juhant**,

v pravdni zadevi tožeče stranke: **NADŠKOFIJA LJUBLJANA, Ciril - Metodov trg 4, Ljubljana**, ki jo zastopa Odvetniška družba Breclj, Korošec, Mate d.o.o., o.p., proti toženi stranki: **SKLAD KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN GOZDOV REPUBLIKE SLOVENIJE**, Dunajska cesta 58, Ljubljana, ki jo zastopa Odvetnika pisarna Zakonjšek d.o.o., odvetniki v Ljubljani,

zaradi: **plačila 11.471.760,00 EUR s pripadki (sedaj 17. 415.390, 00 EUR s pripadki)**

po dne 16. junija 2015 opravljeni javni glavni obravnavi,

24.11.2015

ODLOČILO:

I.

Sprememba tožbe se dovoli.

II.

Tožena stranka je dolžna tožeči stranki v petnajstih dneh plačati 11.127, 41 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od dne 10.11.2009 dalje do plačila.

III.

Višji tožbeni zahtevek (znesek 6.287,98 EUR z zakonskimi zamudnim obrestmi od 10.11.2009 dalje), se zavrne.

IV.

Tožena stranka je dolžna tožeči stranki v petnajstih dneh povrniti 123.153, 23 EUR pravnih stroškov. V primeru zamude z zakonskim zamudnimi obrestmi, ki pričnejo teči prvi naslednji dan po poteku roka za prostovoljno izpolnitev te obveznosti.

OBRAZLOŽITEV:

1. Tožeča stranka je s tožbo zahtevala plačilo odškodnine v višini 11.421.760,00 EUR, zaradi nemožnosti uporabe oziroma upravljanja s podržavljenimi gozdovi in neplodnimi zemljišči, ki so ji bili kot upravičenki v denacionalizacijskem postopku vrnjeni s pravnomočnimi odločbami. Sklicuje se na določbo 2. odstavka 72. člena ZDen. 9.11.2009 je toženo stranko pozvala, da naj izplača odškodnino v višini 11.222.964,03 EUR. Tožena stranka je z dopisom številka 11-429/99 od MSB z dne 11.12.2009 ponudila odškodnino v višini 2.040.749,98 EUR, ki jo je kasneje z dopisom številka 11-429/99 z dne 28.1.2010 dodatno specificirala. Nadomestilo zahteva na podlagi sledečih odločb: delna odločba UE MOZIRJE, opr.št. 32100-19/92 z dne 29.12.1999, ki je postala pravnomočna dne 21.02.2007, s katero je bilo vrnjenih 13.009.073 m2 gozda in 1.870 m2 neplodnega zemljišča, UE MOZIRJE opr.št. 32100-19/92 z dne 02.03.2001, ki je postala pravnomočna dne 21.02.2007, vrnjeno 11.177.306 m2 gozda in 2.508.834 m2 neplodnega zemljišča, UE MOZIRJE opr.št. 321-19/92 z dne 23.06.2005, ki je postala pravnomočna dne 15.05.2006, vrnjeno 5.075.755 m2 gozda, odločba UE MOZIRJE opr.št. 321-19/92-826-1220 z dne 09.06.2006, ki je postala pravnomočna dne 23.08.2006, vrnjeno 33.821.616 m2 gozda in 5.829.216 m2 neplodnega zemljišča, MOP opr.št. 464-05-10/00 z dne 27.09.2006, ki je postala

pravnomočna dne 03.11.2006, vrnjeno 2.759.035 m² gozda in 2.732.686 m² neplodnega zemljišča, MOP opr.št. 464-05-10/00 z dne 22.12.2006, ki je postala pravnomočna dne 10.02.2007, vrnjeno 104.681 m² gozda in 5.375.814 m² neplodnega zemljišča, MOP opr.št. 464-05-1/01 z dne 14.03.2007, ki je postala pravnomočna dne 01.05.2007, vrnjeno 1.269.839 m² gozda, delna odločba MOP opr.št. 464-05-1/01, 4906-1/2006/16 z dne 31.7.2007, ki je postala pravnomočna dne 25.09.2007, vrnjeno 342.053 m² gozda, MOP opr. št. 464-05-4/00, 4906-1/2006/33 z dne 17.09.2007, ki je postala pravnomočna dne 30.10.2007, vrnjeno 3.720.641 m² gozda in 516.547 m² neplodnega zemljišča, odločba UE MOZIRJE šifra 321-19/92-922-1220 z dne 17.09.2007, ki je postala pravnomočna dne 13.10.2007, vrnjeno 700.379 m² gozda.

Na področju MOZIRJA (NAZARJA) je bilo z navedenimi delnimi odločbami vrnjenih 71.980.378 m² gozdov in 16.964.967 m² neplodnega zemljišča v naravi.

2. Na področju področju UE Radovljice so bile izdane sledeče odločbe: opr.št. D 321-41/92 z dne 05.05.2004, ki je postala pravnomočna dne 06.10.2005, vrnjeno 29.147.623 m² gozda in 4.911.630 m² neplodno, 2. opr.št. D-321-41/1992-142 z dne 01.08.2006, ki je postala pravnomočna dne 12.09.2006, vrnjeno 1.744 m² gozda, opr.št. D-321-41/1992-201 z dne 26.04.2007, ki je postala pravnomočna dne 22.05.2007, vrnjeno 8.302.896 m² gozda, opr.št. D-321-41/1992-270 z dne 19.11.2007, ki je postala pravnomočna dne 08.12.2007, vrnjeno 273.165 m² gozda, opr.št. D-321-41/1992-451 z dne 23.03.2009, ki je postala pravnomočna dne 09.04.2009, vrnjeno 80.239 m² gozda, opr.št. D-321-41/1992-552 z dne 14.10.2009, ki je postala pravnomočna dne 31.10.2009, vrnjeno 20.346.959 m² gozda, opr.št. D-321-41/1992-597 z dne 23.12.2009, ki je postala pravnomočna dne 13.01.2010, vrnjeno 399.012 m² gozda. Na področju RADOVLJICE z navedenimi delnimi odločbami vrnjenih 58.551.638 m² gozdov in 4.911.630 m² neplodnega zemljišča v naravi, v last in posest. Tožeča stranka je podatke o realiziranem poseku pridobila na Zavodu RS za gozdove Slovenije.
3. Na področju UE MOZIRJE (NAZARJE) je za vrnjene gozdove v upoštevanem obdobju od 07.12.1991 do pravnomočnosti vsake posamezne odločbe, realizirani posek znašal bruto 308.464 m³ (iglavci bruto 227.721 m³ in listavci bruto 80.743 m³) in neto 264.617 m³ (od tega iglavci neto 193.563 m³ in listavci neto 71.054 m³).
4. Na področju UE RADOVLJICA je realiziran posek (po odločbah B1 do B4 iz točke I. te tožbe) znašal bruto 162.430 m³ (iglavci bruto 149.235 m³ in listavci bruto 13.195 m³) in neto 138.461 m³ (od tega iglavci neto 126.850 m³ in listavci neto 11.612 m³). Gre za posek na gozdnih zemljiščih, v katerih še ni upoštevan posek na zemljiščih, vrnjenih z naslednjimi kasnejšimi odločbami: delna odločba UE RADOVLJICA opr.št. D-321-41/1992-451 z dne 23.03.2009, ki je postala

pravnomočna dne 09.04.2009, vrnjeno 80.239 m² gozda, 2. delna odločba UE RADOVLJICA opr. št. D-321-41/1992-552 z dne 14.10.2009, ki je postala pravnomočna dne 31.10.2009, vrnjeno 20.346.959 m² gozda, 3. delna odločba UE RADOVLJICA opr. št. D-321-41/1992-597 z dne 23.12.2009, ki je postala pravnomočna dne 13.01.2010, vrnjeno 399.012 m² gozda. Ocenjuje, da je bil posek v UE RADOVLJICA večji za najmanj 55,2 % (20.826.210 m² / 37.725.428 m²), bruto 252.091,36 m³ (iglavci bruto 231.612,72 m³ in listavci bruto 20.478,64 m³) in neto 214.892 m³ (od tega iglavci neto 196.871 m³ in listavci neto 18.021 m³). Tožeča stranka si je pridržala pravico, da v primeru, če bo tožena stranka nasprotovala višini zahtevka ali obsegu, po oceni izvedenca zvišala. S svojimi gozdovi na obeh področjih gospodarji že dalj časa, tako da ima točne podatke o povprečnih cenah lesa, ki jo dosega in o stroških, ki ji s tem v zvezi nastajajo. Cena lesa na panju na bi po oceni tožeče stranke za gozdove v GGO Radovljica znašala 25, 77 EUR (l. št. 7).

5. Tožeča stranka dosega na področju UE MOZIRJE (NAZARJE) povprečno ceno lesa (fco. kamionska cesta, v nadaljevanju fco. KC) v višini 54,55 EUR/m³ Za področje Mozirja (Nazarje), neto posek znaša najmanj 264.617 m³, cena lesa 54, 55 EUR, čisti donos 8.560.359, 85 EUR (l.št. 6). Na območju Radovljice (GGO Bled) pa znaša čisti donos za posek v neto količini 138.461, **2. 662. 605, 03 EUR.**
6. Višino odškodnine za neplodna zemljišča je tožeča stranka zaradi poenostavitve izračunala na podlagi cenika zakupnin tožene stranke za kmetijska zemljišča za leto 2009. Pri tem je kot letno odškodnino za hektar neplodnega zemljišča vzela vrednost 6,19 EUR, kar je enako zakupnini, ki jo obračunava za takšna zemljišča tudi tožena stranka. Obdobje, ki ga je tožeča stranka pri tem upoštevala, je obdobje od dneva uveljavitve ZDen (to je od 07.12.1991) do pravnomočnosti vsake posamezne odločbe o denacionalizaciji. Po izračunih znaša **198.795, 03 EUR.** Tožeča stranka tudi plačilo zakonskih zamudnih obresti, in sicer od dne postavitve zahtevka za odškodnino toženi stranki, se pravi od dne 09.11.2009.
7. Tožeča stranka od uveljavitve ZDen-a, to je od 7.12.1991 do pravnomočnosti posameznih odločb o denacionalizaciji, ki se nanašajo na Upravno enoto Mozirje (Nazarje) in Upravno enoto Radovljica (področja gozdov v Radovljici in Nazarjah), ni mogla uporabljati, gospodariti ali upravljati z vrnjenimi gozdovi in neplodnimi zemljišči, zaradi česar je nastala škoda oziroma izguba koristi. Za gozdna zemljišča je izračunala višino koristi, ki bi jo dobila s prodajo gozdnih lesnih asortimentov v tem času, če bi v tem obdobju gospodarila z gozdovi. Odškodnino oziroma nadomestilo za izgubo koristi za neplodna zemljišča, je tožeča stranka zaradi poenostavitve izračunala na podlagi cenika zakupnin za kmetijska zemljišča za leto 2009. Pri določanju višine odmene oziroma povračil je izhajala iz cen in stroškov v času vložitve te tožbe, saj je po svoji naravi predmetni

zahtevkov tako imenovana nečista denarna terjatev. Skladno z navedenim se višina ugotavlja po razmerah, ki so veljale v času sojenja (list. št. 5).

8. Pri izračunu odškodnine je tožeča stranka upoštevala podatke o realiziranem poseku v teh gozdovih, čeprav bi tožeča stranka lahko opravila tudi večji posek. Povprečno ceno lesa in stroške je opredelila v tabelah in upoštevala o višini, ki jo je dosegala pri gospodarjenju na teh področjih.

- Za področje Mozirja (Nazarje) je upoštevala neto posek 264.617 m³, kar pomeni, da znaša čisti donos **8.560.359,95 EUR**, pri čemer je **upoštevala ceno 54,55 EUR**.

- Za področje Radovljice je upoštevala neto posek 138.661 m³ po ceni 25,77 EUR, kar pomeni, da znaša čisti donos **2.662.605,03 EUR**.

- **za neplodna zemljišča je zahtevala plačilo zneska 198.795, 03 EUR.**

9. Po drugi dopolnitvi izvedenskega mnenja, je **15.1.2015 (1. št.)** tožbo spremenila tako, da je plačilo zaradi nemožnosti uporabe po 2. odstavku 72. člena ZDen v **višini 17.415.390,00 EUR**. Meni, da je potrebno spremembo tožbe dopustiti, saj se je že v tožbi in v kasnejših vlogah pridržala, da bo zahtevki v skladu z izvedenskim mnenjem uskladila oziroma ustrezno povišala. Gre za nečisto denarno terjatev, ki jo lahko v celoti izračuna šele izvedenec v času izdelave mnenja. Poleg tega pa izhaja iz iste dejanske in pravne podlage zato ni moč šteti, da bi bilo zvišanje zahtevka nedopustno zaradi morebitnega zastaranja.

10. **Tožena stranka** je v odgovoru in več pripravljanih vlogah zahtevku nasprotovala. Ne zanika, da so bile v denacionalizacijskih postopkih izdane že omenjene odločbe, ki so pravnomočne. Trdi, da nepremičnine, ki so bile vrnjene tožeči stranki niso bile v lasti tožene stranke, temveč so postale last Republike Slovenije. Po ZSKZ-ju je tožena stranka 11.3.1993 postala le upravljalec državnih gozdov in kmetijskih zemljišč. Prenos iz dotedanjih upravljalcev, imetnikov pravic uporabe teh nepremičnin, je bil dejansko opravljen šele s sklenitvijo pogodbe o prenosu kmetijskih zemljišč. Nasprotuje pasivni legitimaciji. Za obveznosti tožene stranke bi moral ugovarjati ustanovitelj, to je Republika Slovenija. Ocenjuje, da ni bila tista, ki je pri tožeči stranki povzročila nemožnost uporabe oziroma upravljanja z denacionaliziranim premoženjem. Uporabe tudi ni preprečevala. Ocenjuje, da ne more nositi materialne odgovornosti za trajanja denacionalizacijskih postopkov. Tožeča stranka ni dokazala vseh elementov odškodninskega delikta. Nadalje ocenjuje, da ob uveljavitvi ZDen-a 7.12.1991 še ni obstajala, zato naj bi bil zahtevki za obdobje od uveljavitve ZDen-a to je do 11.3.1993, brez pravne podlage. Tožeča stranka zahtevka za denacionalizacijo ni vložila z dnem, ko je ZDen začel veljati zaradi česar ocenjuje, da je zahtevki od

uveljavitve ZDen-a do sprožitve denacionalizacijskih postopkov neutemeljen. Ugovarja zastaranje. V nadaljevanju nasprotuje tudi višini zahtevka. Ocenjuje, da tožeči stranki ni uspelo dokazati, da v spornem obdobju z upravljanjem predmetnega premoženja dosegla toliko, kolikor zahteva iz naslova odškodnine od tožene stranke. Poleg tega ni izkazala, da bi imela korist od gospodarjenja s predmetnimi nepremičninami in tudi verjetno ne izkazala izgube svoje koristi. Toženo stranko pri upravljanju gozdov zavezuje Uredba o koncesiji za izkoriščanje gozdov v lasti Republike Slovenije, zato je s predmetnimi nepremičninami lahko gospodarila samo ob upoštevanju tega predpisa. Na podlagi podatkov o poseku in gojitvenih delih po dopisu ZGS z dne 5.8.2001 je vodja gozdarskega sektorja tožene stranke mag. Stojan Rovan pripravil izračun, iz katerega izhaja, da bi izgubljena korist lahko znašala največ 1.331.166,41 EUR bruto. Povprečna cena posekanega lesa na kamionski cesti znaša 40,76 EUR/m², od tega pa je potrebno odšteti stroške za posek v znesku 12,56 EUR, za spravilo 12,85 EUR, druge stroške v znesku 2,45 EUR, stroške za gojenje, varstvo gozdov v znesku 6,33 EUR, za gozdno vleko 1,58 EUR, pristojbino za gozdne ceste 0,63 EUR, stroške ZGS 0,62 EUR ter stroške upravljanja 0,42 EUR. Ocenjuje, da tožena stranka zahtevka ni določno predvidela niti po višini. Tožena stranka ne soglaša, da je potrebno višino odškodnine odmeriti po cenah, ki jih je za les dosegla tožeča stranka, ki jo določbe Uredbe o koncesiji za izkoriščanje gozdov v lasti RS, ne obvezujejo. Pri določanju višine je potrebno po njeni oceni upoštevati povprečno ceno posekanega lesa, ki bi jo dosegla tožena stranka, od tega pa je potrebno odšteti stroške poseka, spravila, stroške za gojenje in varstvo gozdov, gozdne vleke, pristojbnine, strošek Zavoda za gozdove.

11. Sodišče je v dokaznem postopku vpogledalo in prebralo odločbe tožeče stranke na prilogah: A1 odločbo Upravne enote Mozirje 32100-19/92, A2 delna odločba številka 32100-19/92, A3 delna odločba UE Mozirje 321-19/92, A4 odločbo Upravne enote Mozirje 32119/92826-1220, A5 delna odločba MOP številka 464-05-10/00, odločba MOP 464/05-1/01, A9 delna odločba 4906-1/2006-33, A10 delna odločba UE Mozirje šifra 32119/92-1220, A11 delna odločba UE Radovljica D 321-61/92, A12 delna odločba UE Radovljica, A13 delna odločba D 321-41/1992 201, A14 delna odločba Upravne enote Radovljica številka D 321-41/192-270, A15 delna odločba D 321-41/192-451, A16 delna odločba D 321-41/192-552, A18 cenik kmetijskih zemljišč, A19 preglednica cen in stroškov OE Nazarje, A20 posamezni ceniki, količine posekov z gozdno gospodarskimi načrti, A21 zahtevak, A24 zahtevak, A25 zahtevak, A26 odgovor, A27 podatki Zavoda za gozdove, A28 podatki Zavoda za gozdove, A30 sodba, A31 sodba, A41 cenik zakupnin za kmetijska zemljišča, A42 poročilo o gospodarjenju z nadškofijskimi gozdovi UE Nazarje v letu 2009, A45 Poročilo o gospodarjenju z nadškofijskimi gozdovi v letu 2011 Metropolitana d.o.o., A46 podatki Metropolitane, A47 do A58 podatki Metropolitane d.o.o., A59 ceniki, A60 do A75 računi Metropolitane d.o.o.

ter tožene stranke na prilogah B2 podatki o poseku, B13, B16 ceniki zakupnin. Sodišče je postavilo izvedensko institucijo Univerzo v Ljubljani, Biotehniško fakulteto, ki je mnenje dvakrat dopolnila ter ustno zaslišala sodna izvedenca prof. dr. Janeza Krča in mag. Milana Šinka, ki sta mnenje izdelala popolno in strokovno. Dokazni predlog tožene stranke s postavitvijo novih izvedencev je kot nepotreben zavrnilo, saj sta izvedenca mnenje dopolnila, pojasnila vse morebitne pomanjkljivosti z dopolnitvami. Mnenje sta izdelala korektno in nepristransko. Sodišče je dopustilo na naroku sodelovanje strokovnega pomočnika na strani tožene stranke [redacted] ki ga je tožena stranka z vlogo z dne 7.10.2014 (l. št. 206) celo predlagala, da naj bi ga sodišče postavilo kot nepristranskega izvedenca. Kasneje je ta dokazni predlog umaknila. Sodišče je tudi sicer s posebnim sklepom odločilo zahtevi za izločitev izvedencev na naroku. Zahtevo za izločitev je zavrnilo. Postavitev novega izvedenca bi bila povsem nepotrebna. Zgolj nestrinjanje z oceno izvedencev in vztrajanje pri svojih pripombah, na katere je bilo izčrpno in večkrat odgovorjeno, ni razlog, da bi sodišče postavilo novo izvedensko institucijo. Zahtevo za izločitev izvedencev Univerze v Ljubljani, Biotehnične fakultete, mag. Milana Šinka, je sodišče zavrnilo na naroku, ko je izvedenca o morebitnem sodelovanju s tožečo stranko oz. opravljenem poizvedb tudi izčrpno zaslišalo. Sodišče je nadalje dovolilo, da na naroku dne [redacted] sodeluje strokovni pomočnik toženke [redacted], čeprav je tožeča stranka temu nasprotovala. Dr. [redacted] je izvedenec, ki pa je strokovni pomočnik toženke. Tako predlogu toženke, ki je bil kasneje umaknjen, da bi lahko izdelal nepristransko mnenje, sodišče ni sledilo. Sodišče še dodaja, da izvedenec, ki sodeluje s toženo stranko in je celo njej strokovni pomočnik, ne more biti nepristranski izvedenec, ki bi ga sodišče v pravnem postopku lahko postavilo, kljub ustreznemu strokovnemu znanju, ki ga ima. Univerza v Ljubljani, Biotehnična fakulteta in izvedenec, ki sta zanjo izdelala mnenje, ne sodelujeta z nobeno pravno stranko (poslovno) in nista opravljala naloge strokovnega pomočnika za katerokoli pravno stranko tako, da sodišče v nepristranskost ni podvomilo. Ostale dokazne predloge z zaslišanjem prič je kot nepotrebne zavrnilo. Sodišče se bo v nadaljevanju opredelilo do bistvenih navedb.

- 12. Pravdni stranki sta obširno navajali. Tožena stranka je imela številne pripombe na izvedensko mnenje. V pripombah pa je podala tudi nove navedbe (vpliv snežnih padavin in težave z žledom), za katere sodišče ocenjuje, da so bile podane prepozno.
- 13. Pravno podlago za uveljavljanje nadomestila zaradi nemožnosti uporabe oziroma upravljanja z vrnjenim premoženjem, predstavlja določba 2. odstavka 72. člena Zakona o denacionalizaciji¹. Že Ustavno sodišče RS² je potrdilo razlago tega člena, ki jo je zavzela sodna praksa. Soglašalo je z zaključki Vrhovnega sodišča

1. Ur.l. RS; ZDen
 2. U-I-22/99 z dne 02.12.1999

RS³, da gre v primeru zahtevkov po 2. odstavku 72. člena ZDen za nadomestilo izgube koristi, ki bi jo upravičenec dosegel, če bi nepremičnino sam uporabljal. Kadar denacionalizacijski upravičenec uspe s svojo zahtevo, mu gredo po stališču Vrhovnega sodišča zahtevki od uveljavitve ZDen, ker za te zahtevke ni pomembna sama vložitev zahteve za denacionalizacijo, temveč izid denacionalizacijskega postopka. Pravna narava zahtevkov iz drugega odstavka 72. člena ZDen je povsem specifična. Ne gre za odškodnino (čeprav govori zakon o odškodninskih zahtevkih) v smislu odškodninskega prava, saj manjkata elementa splošnega civilnega delikta kot podlage za povračilo škode: ne gre za nedopustno ravnanje zavezanca in ne gre za njegovo subjektivno ali objektivno odgovornost. Tako za te zahtevke ni moč uporabiti določb iz 2. poglavja Zakona o obligacijskih razmerjih – ZOR (154. do 209. člen) za izvenpogodbeno škodo niti za pogodbeno (269. člen ZOR). Ne gre niti za obogatitvene zahtevke iz 3. oddelka omenjenega poglavja ZOR, ki ureja neupravičeno obogatitev (210. do 219. člen ZOR). Te zakonske določbe urejajo vrnitev koristi, ki jo je neupravičeno dosegel obogateni, medtem ko gre pri tu obravnavanih zahtevkih za koristi, ki bi jo dosegel denacionalizacijski upravičenec, če bi imel po uveljavitvi ZDen nepremičnino v uporabi in upravljanju. Končno tudi ne gre, kar zadeva obligacijskopravno področje, za zahtevke iz zakupnega razmerja iz IX. poglavja ZOR. Podlaga za tu obravnavane zahtevke je torej lahko le v citirani določbi drugega odstavka 72. člena ZDen. Gre za nadomestilo (odmeno), povračilo oziroma odškodovanje za izgubo tistega, tiste koristi, ki bi jo upravičenec dosegel, če bi nepremičnino sam uporabljal oziroma upravljal.“ Ker zahtevki po 2. odstavku 72. člena ZDen niso odškodninski, tožeči stranki ni potrebno dokazovati t.i. temeljnih predpostavk odškodninske obveznosti, kot to napačno ocenjuje tožena stranka.

14. Tožena stranka je ugovarjala tudi pasivni legitimaciji. Sodišče ugovoru ni sledilo. Kot zavezanka za plačilo odmene, jo določa tako 1. odstavek 27. člena ZDen kot tudi 1. odstavek 20. člena Zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije⁴. Drži, da je toženo stranko je ustanovila RS, vendar pa je RS z določbami ZSKZ na toženo stranko prenesla tudi vsa pooblastila glede gospodarjenja in upravljanja z gozdovi, kar obsega tako razpolaganje kot tudi upravljanje (2. člen ZSKZ). Sredstva, ki jih tožena stranka tako pridobi, so njen prihodek in ne prihodek RS (10. člen ZSKZ). Po 4. členu ZSKZ pa je tožena stranka tista, ki upravlja finančna sredstva, ki jih dobi z gospodarjenjem s kmetijskimi zemljišči, kmetijami in gozdovi. Vrhovno sodišče RS je že v svojem sklepu opr.št. II Ips 122/2000 z dne 14.09.2000 sprejelo stališče, da je 3. odstavek 2. člena ZSKZ treba razumeti le tako, da ureja notranje razmerje med Skladom in državo, ne pa na način, kot ocenjuje tožena stranka.

3. II Ips 218/97 z dne 01.07.1998

4. Ur.l. RS, št. 10/93, s sprem. in dopol., v nadaljevanju ZSKZ

15. 49. člen Zakona o zavodih namreč izrecno določa, da je zavod odgovoren za svoje obveznosti s sredstvi, s katerimi lahko razpolaga, ustanovitelj pa je odgovoren za obveznosti zavoda zgolj, če ni z zakonom oziroma aktom o ustanovitvi drugače določeno. 5. odstavek 10. člena ZSKZ, ki izrecno določa, da mora Sklad svoje prihodke nameniti tudi za pokrivanje obveznosti iz naslova odškodnin za nezmožnost uporabe kmetijskih zemljišč in gozdov v skladu z zakonom. Takšno stališče je zavezala tudi sodna praksa, kar izhaja iz številnih odločb⁵.
16. Tožena stranka je vprašanje svoje pasivne legitimacije uveljavljala tudi v postopku ustavne pritožbe zoper sodbo Vrhovnega sodišča RS, opr.št. II Ips 685/2003 z dne 27.01.2005 (na Ustavnem sodišču RS. Ustavno sodišče RS s svojim sklepom, opr. št. Up-441/05-6 z dne 13.10.2005 ni sprejelo v obravnavanje, saj ni šlo za nikakršno kršitev pravic tožene stranke. Potrditev, da 2. odstavek 72. člena ZDen ni v neskladju z Ustavo RS in da ta člen določa pravno podlago za priznanje zahtevkov za plačilo posebne odškodnine oziroma nadomestila za nemožnost uporabe vrnjenega premoženja od dneva uveljavitve ZDen do vračila, pa je Ustavno sodišče RS sprejelo že v svoji odločbi opr.št. U-I-22/99 z dne 02.12.1999.
17. Navedbe toženke, da ni zavezanka za plačilo nadomestila, kar naj bi potrjevale delne odločbe UE Mozirje, opr. št. 32100-19/92, 32100-19/92, 321-19/92, UE Radovljica D- 321-41-912 (l. št. 56), ne držijo. Po pregledu omenjenih odločb sodišče ugotavlja, da je tožena stranka z omenjenimi zemljišči gospodarila (l. št.77), jih dajala v zakup iz tega naslova tudi prejemale materialne koristi. Tudi 5. odst. 14. člena ZSKZ določa, da je tožena stranka naslednik upravljalcev kmetijskih zemljišč, kmetij in gozdov v družbeni lasti, tako da kot univerzalni pravni naslednik glede teh zemljišč odgovarja tudi za obveznosti v zvezi s temi zemljišči, čeprav so nastale preden je bila tožena stranka ustanovljena. Četudi je v nekaterih odločbah navedeno, da je bila imetnica uporabe na določenem zemljišču občina pomeni le to, da je bila zemljiška knjiga v tem delu neurejena. Ponekod je bila namreč še vedno vknjižena družbena lastnina. Jasno je, da je bila v primeru omenjenih odločb (Mozirje in Radovljica) prav tožena stranka zavezanka za vračilo podržavljenih kmetijskih zemljišč in gozdov (l. št. 78)
18. Četudi bi morebiti z gozdovi upravljale tretje osebe oz. jih imele v najemu, je drugi odstavek 17. člena ZSKZ izrecno določil, da morajo tudi ti subjekti s toženo stranko najkasneje do 30.06.1996 skleniti zakupno pogodbo za kmetijska zemljišča oziroma koncesijsko pogodbo za gozdove (oziroma drugo ustrezno pogodbo za druge nepremičnine). Bistveni element vsake zakupne oziroma koncesijske pogodbe pa je zakupnina oziroma koncesija, se pravi denarno oziroma materialno nadomestilo za uporabo kmetijskih oziroma drugih zemljišč in gozdov, tako da se sedaj tožena stranka ne more izgovarjati na to, da naj od vrnjenih

⁵ 5. sodba Višjega sodišča v Ljubljani opr.št. II Cp 1510/2009 z dne 15.07.2009;

gozdov ne bi imela nobenih koristi. Dejstvo je, da tožena stranka ne navaja in dokazuje kdaj, med kom, za katera zemljišča in za kakšno koncesijo oziroma zakupnino, so bile te pogodbe sklenjene.

19. Tožeča stranka pravilno opozarja, da je v delni odločbi UE Mozirje št. 32100-19/92 z dne 29.12.1999 potrjeno (A1) stran 13., 2. odstavek), Gozdno gospodarstvo Nazarje, nepremičnine s Pogodbo o prenosu kmetijskih zemljišč in gozdov št. 3742/97 z dne 26.06.1997, sklenjeno med njim, RS in toženo stranko, že preneslo v last zakonitemu lastniku. V delni odločbi UE Mozirje št. 321-19/92 z dne 23.06.2005 pa je GG Nazarje v 2. točki izreka že naveden kot koncesionar v smislu 17. člena ZSKZ, tako da je tožena stranka že najmanj tedaj imela z njim sklenjeno koncesijsko pogodbo.
20. Tožena stranka nadalje ugovarja zastaranje (1. št. 20). Sodišče ugovoru ni sledilo. Določba 2. odst. 72. člena ZDen je specifična. Rok za zastaranje takšnega zahtevka je splošni zastaralni, kar je v konkretnem zadevi pet let od pravnomočnosti vsake posamezne odločbe, s katero so se nepremičnine vrnilo tožeči stranki v naravi. Po pregledu odločb sodišče ugotavlja, da splošni zastaralni rok do vložitve tožbe še ni potekel. O ugovoru zastaranja v zvezi s spremembo tožbe (1. št. 359) se bo sodišče izreklo v nadaljevanju.
21. Tožena stranka v svojih vlogah trdi, da ne more nositi materialne odgovornosti za trajanje denacionalizacijskih postopkov in odškodninsko odgovarjati za izgubljeno korist v času teh postopkov, na katere nima vpliva. Sodišče s takšnimi zaključki ne soglaša. Tožena stranka je imela v denacionalizacijskem postopku, ki se je vodil pred UE Mozirje pod opr.št. 32100-19/92 in pred Ministrstvom za okolje in prostor pod opr.št. 464-05-10/01, kot ena izmed strank v postopku (zavezanec za denacionalizacijo) vpliv na potek postopka denacionalizacije. Gre za popravilo krivic, zato takšne odgovornosti ne more nositi tožeča stranka kot denacionalizacijski upravičenec. Tudi Ustavno sodišče je v svoji odločbi, opr. št. U-I-22/99 z dne 02.12.1999 zapisalo, da denacionalizacijski zavezanci od uveljavitve ZDen dalje, niso mogli biti več prepričani, da bodo obdržali premoženje, ki je bilo podržavljeno. Od vložitve zahteve za denacionalizacijo dalje pa so tudi formalno vedeli, da je premoženje dejansko predmet denacionalizacije. Sodišče nadalje ocenjuje, da je tožena stranka izkoriščala navedene gozdove v skladu s svojimi zakonskimi pooblastili. Zaradi takšnega ravnanja že ZDen, kot nosilca odgovornosti za te zahtevke, določa zavezanca za denacionalizacijo, torej toženo stranko, zato ni moč slediti, da ni zavezanca za povračilo nadomestila.
22. Tožeča stranka je dokazala obstoj vzročne vzročne zveza med nastalo škodo in ravnanjem oziroma opustitvijo povzročitelja škode. Slednjo tudi po oceni sodišča vzpostavlja določba 2. odstavka 72. člena ZDen sama (ex lege vzročna zveza), s

tem, da kot zavezanca za zahtevke zaradi nemožnosti uporabe določa zavezanca za vrnitev v postopku denacionalizacije.

- 23. Ker je bila med pravnima strankama poleg pasivne legitimacije, nastanka škodljivega dejstva in pravne podlage, sporna tudi višina zahtevka, je sodišče za oceno višine postavilo izvedensko institucijo, Univerzo v Ljubljani, Biotehniško fakulteto, za katero sta izvedensko mnenje izdelala mag. Milan Šinko in prof. dr. Janez Krč, ki sta mnenje dvakrat dopolnila (1. št.119-148, 208-283, 383-353 ter ustno dopolnila mnenje)
- 24. Sodišče uvodoma poudarja, da gre pri zahtevku zaradi nezmožnosti uporabe premoženja za „nečisto“ denarno terjatev. Pri ugotavljanju višine je potrebno izračunati povračilo po cenah ob sojenju. Gre za nadomestilo (odmeno) za izgubo tiste koristi, ki bi jo upravičenec dosegel, če bi nepremičnino sam uporabljal oziroma upravljal. Pomembne so torej tiste koristi (po cenah ob sojenju), ki bi jih lahko dosegla tožeča stranka z uporabo vrnjenih zemljišč, če bi ji bile vrnjene takoj v času uveljavitve ZDen, ne pa npr. koristi, ki bi jih dosegala tožena stranka, zato toženi stranki glede vezanosti na Uredbo ni sledilo.
- 25. Glede višine priznanega nadomestila po 2. odstavku 72. člena ZDen ključna korist, ki bi jo pridobila tožeča stranka – denacionalizacijski upravičenec, če bi takoj ob uveljavitvi ZDen pridobila podržavljeno premoženje v last in uporabo. Tožeča stranka je utemeljeno postavila svoj zahtevek v skladu z donosi in stroški lesa, ki jih sama konkretno dosega, saj z vrnjenimi zemljišči in gozdovi sama gospodari.
- 26. Sodišče zaključkom tožene stranke, da naj bi bilo pri določanju višine odškodnine zaradi nemožnosti uporabe premoženja potrebno izhajati iz koristi, ki naj bi jo pridobil tisti, ki je gospodaril s premoženjem, ni sledilo. To potrjujejo tudi odločbe Ustavnega sodišča RS, opr. št. U-I-22/99 z dne 02.12.1999 (ki je potrdilo stališče Vrhovnega sodišča RS v odločbi, opr.št. II Ips 218/97 z dne 01.07.1998). Iz sodbe Vrhovnega sodišča RS, opr. št. II Ips 685/29003 z dne 27.01.2005 izhaja, da je odločilno, kakšno korist bi tožniki imeli, če bi ob uveljavitvi ZDen dobili sporno nepremičnino v last.
- 27. Sodišče se je zaradi večje preglednosti posebej opredelilo do višine nadomestila za posamezna področja, GGO Mozirje (Nazarje) in UE Radovljica (GGO Bled).
- 28. Tožeča stranka je podatke, na podlagi katerih je lahko izračunala višino, pridobila na Zavodu RS za gozdove, ki ima podatke o realiziranem poseku za vse omenjene odločbe (priloga A20, Podatki o poseku na območju Mozirje in Radovljica, ki so na CD-ju ter v PDF verziji, A27, račun Zavoda za gozdove OE Bled, številka 149BL z dne 8.7.2009 ter račun številka OE Nazarje, 8.7.2009 - priloga A28).

29. Na področju Mozirja (Nazarje) je bilo po oceni tožeče stranke za vrnjene gozdove od 7.2.1991 do pravnomočnosti vsake odločbe realiziran posek, ki je znašal bruto **308.464 m³** od tega iglavci bruto **227.721 m³** in listavci bruto **80.743 m³** in neto **264.677 m³** od tega iglavci neto **193.563 m³** in listavci neto **71.054 m³**. Tožeča stranka je zato ocenila, da znaša čisti donos neto poseka **264.617 m³, 8.560.359,95 EUR**, cena na **ha/m³ pa 54,55 EUR**. Ceno za gozdna zemljišča je določila tako, da ustreza višini koristi, ki bi jo dosegla s prodajo gozdnih lesnih asortimentov v tem času, če bi z gozdovi gospodarila. Pri določanju višine odmene je izhajala iz cen stroškov v času vložitve tožbe, saj gre v predmetni zadevi za tako imenovano nečisto terjatev. Višino se ocenjuje po razmerah, ki veljajo v času sojenja.
30. Za območje GGO Bled (UE Radovljica) je ocenila, da znaša neto posek 138.461 m³, čisti odnos pa 2. 662.605, 03 EUR.
31. Za neplodna zemljišča pa naj bi donos naša 198. 795, 03 EUR.
32. Sodišče je zato izvedencema naložilo, da naj ocenita kolikšen (količine) je bil posek na območju Mozirja (Nazarje) in UE Radovljice (GGO Bled) ter posebej določita ceno za posek gozdnih zemljišč in neplodnih zemljišč. Iz izvedenskega mnenja izhaja, da sta izvedenca kot metodologijo izračuna upoštevala cenitev denarne vrednosti nadomestila za izgubljeno korist zaradi nemožnosti uporabe vrnjenega premoženja v času od uveljavitve ZDen-a 7.12.1990 (1. št. 124, 126, 137-139). V primeru gozdov čisti donos predstavlja razliko med celotnimi prihodki in celotnimi stroški pri gospodarjenju z gozdom, kar je podrobneje pojasnjeno v izvedenskem mnenju (listovna številka 135). Nadomestilo je izračunano kot nečista denarna terjatev z uporabo cen gozdnih lesnih sortimentov, cen gozdarskih storitev (sečnja, spravilo) in cen potroškov (delo, material in gozdarska mehanizacija) v času izdelave izvedenskega mnenja. Kot izhodišče za določanje cen gozdnih sortimentov in gozdarskih storitev, sta izvedenca uporabila tržne cene, ki sta jih opredelila kot cene, ki bi jih bilo mogoče doseči v trenutku izračuna čistega donosa v običajnem poslovanju z upoštevanjem zakonodaje, splošnih pogojev in brez kakršnekoli izjemnosti in posebnih okoliščinah.
33. V izračunu odškodnine sta uporabila izvedene cene gozdnih sortimentov v času izdelave izvedenskega mnenja. Uporabila sta cenik lesa na avstrijski Koroški in za gozdne lesne sortimente listavcev cenik, ki ga pripravlja portal Moj gozd (Steza, d.o.o., <http://www.steza.net>) in mesečno objavlja tednik Kmečki glas. Uporabljene cene je posebej prikazal v razpredelnici 2 do 5, 2 do 6 (izvedensko mnenje na l. št. 137).
34. Sodišče ugotavlja, da je tožeča stranka kot primerno ceno gozdnih sortimentov za območje Mozirje (Nazarje) ocenila znesek 53,55 EUR, pri čemer je odštela vse stroške. Izvedenec je kot primeren znesek za območje GGO Nazarje štel znesek

59,2 EUR, pri čemer je ostale stroške, ki se nanašajo na sofinanciranje, gozdno proizvodnjo, posek, izdelavo, manipulacijo, gojenje, varstvo, vleko, poslovanje obrata, zbornični prispevek odštel.

35. Tožeča stranka je ocenila, da je bilo **na območju GGO Mozirje (Nazarje)** izveden posek v količini **308, 464 m³ (l.št.136)**. Izvedenec je po podatkih Zavoda za gozdove Slovenije ocenil, da je bilo na območju **GGO Nazarje** v vtoževanem obdobju realiziran posek bruto iglavcev **227.721 m³** (l.št. 217 in 136 izvedenskega mnenja) ter **bruto 80.743 m³ lesa listavcev** ter tako izračunal čisti donos **7.037, 46 EUR**. V prvi dopolnitvi izvedenskega mnenja je (l. št. 216) je izvedenec ocenil, da je bil večji poseg pri iglavcih za 25.980 m³ bruto in 151 m³ bruto pri listavcih. Čisti donos je tako ocenil **na 9. 117.736, 00 EUR**. V drugi dopolnitvi izvedenskega mnenja (l. št. 342) je **dodal še znesek 896. 575, 00 EUR**. Pojasnil je, da je do napake prišlo, ker niso bili upoštevani prihodki od prodaje drv. Čisti donos je ocenil (253.701 m² iglavcev in 80. 894 m³ listavcev) na 10.014. 311,00 EUR. **V izvedenskem mnenju na l. št. 125 je izračunal, da znaša čisti donos 7.037. 746, pri čemer je upošteval nižje količine poseka.**
36. Sodišče je izračun preverilo s sodnima izvedencema. V izvedenskem mnenju (l. št. 125) je izvedenec ocenil, da je posek v omenjenem območju znašal 149. 235 m³ (l. št. 216) lesa iglavcev in 13. 195 m³ lesa listavce (l. št. 216). Pojasnil je, da so količine (l.št. 216) nižje od tistih, na katere se sklicuje tožeča stranka. Vzrok za previsoke količine evidentiranja poseka je po oceni izvedenca v načinu evidentiranja poseka v gozdovih, ki se vodi tudi na ravni odsekov. V mnenju na l. št. 125 je ocenil, **da znaša čisti donos na GGO Bled 4.054. 361 EUR**. V dopolnitvi izvedenskega mnenja (l. št. 216) je ocenil, da je bil posek višji in je znašal bruto 307.301 m³ iglavcev in bruto 22. 060 m³. Čisti donos za GGO Bled po oceni izvedenca znaša **7.365.770, 00 EUR**. V izvedenskem mnenju na l. št. 125 je ocenil, da znaša čisti donos **4.054.361, 00 EUR**. Pri dopolnitvah je upošteval višje količine poseka.
37. Tožeča stranka je tožbo zaradi ocene izvedenca, ki je ugotovil, da je bil posek višji, z vlogo z dne 16.1.2015 (l. št. 360) spremenila tožbo tako, da je upoštevala višji količino posekanega in tako zahtevala odškodnino v znesku 17. 415.390,00 EUR (l. št, 359, 360). Sodišče je spremembo tožbe dovolilo (185.člen ZPP).
38. Sodišče je v nadaljevanju ocenjevalo tudi ugovor zastaranja, ki ga je tožena stranka podala po spremembi tožbe z dne 16.1.2015 (listovna številka 360). Tožeča stranka je navedla, da je tožbeni zahtevek zgolj zvišala in uskladila z dejanskim in pravnim stanjem ter se pri tem sklicevala na podatke izvedenca. Ocenjuje, da gre za nečisto denarno terjatev in je tako škodo v celoti lahko izračunal šele postavljeni izvedenec v času izdelave svojega mnenja. Pri tem pa je ocenil, da so bile izvedene tudi višje količine poseka.

39. Glede zastaranja tožeča stranka trdi, da zahtevke ni zastaral, saj je pravočasno navedla, da bo zahtevke po pridobitvi izvedenskega mnenja ustrezno zvišala (1. št. 2). Tožena stranka trdi, da je imela tožeča stranka že ob sami vložitvi tožbe vse podatke, da bi lahko zahtevke postavila v določeni višini, vendar tega ni pravočasno naredila.
40. **Za začetek zastaralnega roka iz 1. odstavka 352. člena ZOR je pomembno, kdaj je odškodovanec mogel** glede na okoliščine primera ob običajni skrbnosti izvedeti za vse elemente, ki mu omogočajo uveljavljati odškodninski zahtevke⁶. V sodni praksi je namreč ustaljeno stališče, da je za začetek zastaralnega roka odločilen trenutek, ko je oškodovanec lahko izvedel za škodo in njenega povzročitelja (primerjaj sodbo Vrhovnega sodišča, opr. št. II Ips 1007/2008 z dne 27.5.2010, II Ips 1057/2007 z dne 15.4.2009, II Ips 825/2006 z dne 26.2.2009, II Ips 281/2007 z dne 26.11.2009, II Ips 7/2004 z dne 24.3.2005). Za začetek zastaralnega roka pri odškodninski terjatvi ni pomembno, ali oškodovanec dejansko pozna obseg škode in konkretni znesek denarne odškodnine, do katere bi bil upravičen glede na pretrpljeno škodo, temveč zadostuje, da so mu bile znane okoliščine, na podlagi katerih bi lahko opredelil škodo in izračunal znesek odškodnine (sodba in sklep Vrhovnega sodišča RS, opr. št. III Ips 53/2011 z dne 13.9.2011).
41. Sodišče ugotavlja, da je tožeča stranka tako na območju GGO Mozirje in GGO Bled ob vložitvi tožbe 17.8.2010 že lahko upravljala z gozdovi in bi lahko poznala količine poseka. Nenazadnje je celo pridobila podatke o poseku na Zavodu za gozdove in jih predložila tožbi. Prva delna odločba za UE Mozirje, številka 32100-19/92 z dne 29.12.1991 je postala pravnomočna 21.2.2007, zadnja odločba številka 32119/92-922-1244 z dne 17.9.2007 je postala pravnomočna 13.10.2007. Tudi z gozdovi na območju UE Radovljice je že upravljala, zadnja odločba je postala pravnomočna 23. 12. 2009. V tem obdobju bi tožeča stranka lahko pridobila podatke. Tožnica je bila po oceni sodišča seznanjena z vsemi informacijami za uveljavitev odškodninskega zahtevka najpozneje ob sestavi tožbe 17.8.2010 (listovna številka 1). Zato bi lahko pravočasno zahtevala uveljavljala točno količino poseka, saj bi vse podatke lahko pridobila na Zavodu za gozdove in bila tako seznanjena s točnimi količinami poseka.
42. Z vložitvijo tožbe je v sporni pravdni zadevi pretrgano zastaranje le glede dela obveznosti, ki ga je tožnica uveljavljala s (prvotnim) tožbenim zahtevkom do višine 11.421. 760, 00 EUR, ne pa tudi glede celotne obveznosti (primerjaj 388. člena ZOR). Tožbo je tožba spremenila prav zaradi ugotovljenih višjih količin posekanega.

6. sodbi Vrhovnega sodišča RS, opr. št. II Ips 566/2000 z dne 7.6.2001 in III Ips 53/2001 z dne 13.9.2011.

- 43. Sodišče je zato štelo, da je tožnici uspelo dokazati in pravočasno uveljavljati sledeče zahtevke, ki se nanašajo: za področje Mozirja (UE Nazarje), kjer je bil opravljen neto posek v količini **264.617 m3**. Čisti donos je tako po oceni izvedenca znašal **7.037.746 EUR, pri čemer so bili odšteti stroški.**
- 44. Za območje GGO Bled (Radovljica) je tožeči stranki uspelo dokazati, da je bilo opravljenega poseka neto **138.661 m3** in da je tako po oceni izvedenca čisti donos znašal **4.054.361 EUR/m3 po ceni 63,7 EUR, pri čemer so bili odšteti ustrezni stroški.**
- 45. Tako je tožeča stranka uspela dokazati, da znaša denarna vrednost izgube zaradi nezmožnosti uporabe vrnjenega premoženja v času od uveljavitve ZDen 7.12.1991 do pravnomočnosti vseh omenjenih odločb, ki se nanašajo na gozdna in kmetijska zemljišča, **11.092.107,00 EUR, kar izhaja tudi iz izvedenskega mnenja.**
- 46. Nadalje je tožeča stranka zahtevala tudi odškodnino zaradi nemožnosti uporabe neplodnih zemljišč. Pri oceni izgube najemnine pri oddaji v najem neplodnih zemljišč sta izvedenca uporabila metodo primerljivih najemnin in preveril realnost najemnine, ki naj bi jo za neplodna zemljišča zaračunal Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov 6,18 EUR letno. Takšnega zneska izvedenca nista mogla potrditi. Višino odškodnine za neplodna zemljišča je tožeča stranka izračunala na podlagi cenika zakupnin tožene stranke za kmetijska zemljišča za leto 2009. Pri tem je kot letno odškodnino za hektar neplodnega zemljišča vzela vrednost 6,19 EUR, kar je enako zakupnini, ki jo obračunava za takšna zemljišča tožena stranka. Obdobje, ki ga je upoštevala je obdobje od dneva uveljavitve ZDen-a, to je od 7.12.1991 do pravnomočnosti vsake posamezne odločbe za denacionalizacijo po oceni 6,19 EUR, kar naj bi znašalo 198.795,03 EUR.
- 47. **Izvedenec je v drugi dopolnitvi izvedenskega mnenja na strani 16 (1. št. 352)) posebej izračunal višino nadomestila odškodnine zaradi nemožnosti uporabe zemljišč na 35.309,00 EUR (listovna številka 352 izvedenskega mnenja, stran 26 izvedenskega mnenja).** Najemnina je bila izračuna z uporabo katastrskega dohodka, kar izhaja iz dopolnitve izvedenskega mnenja na strani 13 (listovna številka 215) v znesku 2,9 EUR/ha predstavlja tako 25 % najemnine, ki jo tožeča stranka dosega na pašnikih (11,76 EUR/ha), kar je v vrednostnem razmerju 20 % gozdov z negativno donosno vrednostjo po smernica 2013. Sodišče je tako štelo, da je utemeljen zahtevek tožeče stranke za višini nadomestila zaradi nemožnosti uporabe neplodnih zemljišč v znesku **35.309, 00 EUR.**
- 48. **Tožeča stranka tako utemeljeno vtožuje plačilo odškodnine v znesku 11.127,41 EUR.** Višji tožbeni zahtevek je sodišče zavrnilo. Znesek 163.48, 60 je bil zavrnjen, ker je izvedenec ocenil, da znaša donos za neplodna zemljišč 35.309,00 EUR in in ne 198. 195, 03 EUR. Višji zahtevek je bil zavrnjen, ker je

tožeča stranka tožbo spremenila po preteku zastaralnega roka, saj bi se po oceni sodišča s količinami lahko pravočasno seznanila in zahtevke v takšni višini postavila že ob vložitvi tožbe 17. 8. 2010.

- 49. Sodišče je sledilo oceni izvedenca, ki je natančno pojasnil metodologijo, ki jo je pri izračunu uporabil. Izračunal je vrednost nadomestila povračila izgube zaradi nemožnosti uporabe v času od uveljavitve ZDen-a 7.12.1991 do pravnomočnosti posameznih odločb, pri čemer je upošteval pravilne podatke. Mnenje je bilo izdelano na podlagi cen, ki so veljale v času izdelave izvedenskega mnenja in ustrezajo cenam, ki jih tožeča stranka dosega. Izvedensko mnenje izhaja iz vpliva cen lesa na avstrijskem trgu na trgovino z lesom v Sloveniji v zadnjem obdobju, vendar ne predvideva nobenega določenega deleža lesa, ki bi bil prodan na avstrijskem oziroma slovenskem trgu. Tudi uporabo posameznih cenikov je ustrezno pojasnil. (listovna št. 137 do 139) .
- 50. V izračunu odškodnine za gozdne lesne sortimente iglavcev, je uporabil cenik lesa na avstrijski Koroški. Za gozdne sortimente listavcev pa cenik, ki ga pripravlja portal Moj gozd (Steza d.o.o.) in mesečno objavlja tednik Kmečki glas. Podroben prikaz opredelitve in načina izbire cen je prikazal v preglednici 2.5 in preglednici 2.6 (listovna številka 138 in 139). Tako je iz omenjenih preglednic 2.5, 2.6 določno razvidna cena po posameznih kakovostnih razredov ter uporabljene cene za posamezne kakovostne razrede.
- 51. Cenik skupine Gozd, na katerega se sklicuje tožena stranka, je ocenil kot manj uporaben, zaradi načina razvrščanja gozdnih sortimentov in zaradi tržnih območij, na katerih deluje družba. Razvrščanje lesa v skupini Gozd ne omogoča neposredne primerjave cen gozdnih lesnih sortimentov po razvrščanju, ki ga uporablja družba Metropolitana d.o.o. in temelji na standardih kupcev v Avstriji.
- 52. Izvedenec je nadalje pojasnil, da je pri določitvi uporabljenih cen gozdnih lesnih sortimentov izhajal iz doseženih cen Metropolitana d.o.o. v letu 2011, ki jih je tožeča stranka posredovala v obliki računov v prilogah A61 do A71. S pristopom zunanje primerjave prostih tržnih cen (Pravilnik o transfernih cenah-Ur. l. RS 141/2006 in Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o transfernih cenah - Ur. l. RS 4/2011) je tako preveril ustreznost cen v računih. Cene v računih je primerjal s cenami, ki jih mesečno zbira in objavlja Kmetijska zbornica Koroške in s cenami, ki jih objavlja Kmečki glas ter jih podrobno opredelil v preglednici 2.7.
- 53. Tožena stranka tudi ni podala konkretnih pripomb v zvezi z omenjenimi računi, ki so bili predloženi pravočasno. Izvedenec je vse omenjene račune in cene primerjal z različnimi ceniki, kar je pojasnil in ugotovil ujemanje z ravnjo cen.

54. Nadalje sodišče tudi ni sledilo tožeči stranki, da so bili tako nepravilno ocenjeni stroški manipulacije in prodaje v višini 6 % (izvedensko mnenje- I. št. 225, točka 34). Stroške manipulacije v višini 6 % je ocenil kot primerne z vidika tožene stranke, saj jih kot takšne priznava tudi koncedent. Izvedenec je jasno pojasnil tudi način upoštevanja cen ter potrdil, da je nepristranskost pri izbiri cen dosegel s primerjavami doseženih cen tožeče stranke s cenami na trgu in opravil primerjavo po različnih cenikih. Pri določitvi cene je oblikoval poseben pristop, pri katerem je upošteval donose, ki jih je za prodani les pridobila tožeča stranka oziroma cene, ki jih dosega tožeča stranka. V ta namen je uporabil podatke o prodanem lesu, ki jih je tožeča stranka tudi posredovala (priloge A 61 do A75 ter podatke Zavoda za gozdove) in opravil preizkus skladnosti s cenami na trgu lesa. Skladnost cen je preveril po posameznih sortimentih in ne na podlagi prodaje v Avstrijo ali na domačem trgu. Izvedenec je v izvedenskem mnenju (listovna številka 228-stran 39) pojasnil, da so bili uporabljeni obračunski stroški po lastnih izračunih, ki jih je zaradi ugotavljanja skladnosti z realnimi razmerji, primerjal z dostopnimi tržnimi cenami ustreznih gospodarskih storitev in doseženimi stroški, ki jih je tožeča stranka tudi opredelila. V vseh izračunih je tako uporabil stroške izračunane s pomočjo kalkulacij (dela gozdarske mehanizacije). Iz dostopnih virov je uporabil samo tržne cene gradbene mehanizacije pri gradnji in rekonstrukciji gozdnih vlek. Ustreznost obračunskih stroškov je presodil in ocenil s pomočjo dosegljivih tržnih gospodarskih storitev oziroma vrednosti, ki jih dosega tožeča stranka.
55. Cenike, ki so bili objavljeni v tedniku Kmečki glas, je uporabil le za presojo ustreznosti lastnih cen gozdarskih storitev, izračunanih s kalkulacijami in podatki tožeče stranke v poročilih. Pojasnil je, da je cenik v Kmečkem glasu (temu je tožena stranka izrecno nasprotovala) oblikovan po kategoriji terena in vzorcu pridobljenih cenikov. Vsebuje najnižjo, srednjo in najvišjo tržno ceno storitve. Tožeča stranka je izvajala vzdrževanje in gradnjo gozdnih vlek s pogodbenimi gozdarskimi in gradbenimi storitvami, zato ocenjuje uporabo tržnih cen kot ustrezno. Izvedenec je tudi pri upoštevanju stroškov pravilno izračunal višino nadomestilo kot nečisto denarno terjatev.
56. Sodišče je upoštevalo količine lesa, ki jih je preveril izvedenec, pri čemer je ocenil, da je bilo celo več posekanega lesa, kakor ga je tožeča stranka pred spremembo tožbe 16.1. 2015 (I. št. 360) vtoževala. Pri določitvi uporabljenih cen gozdnih sortimentov je tako izhajal iz doseženih cen družbe Metropolitana d.o.o. v letu 2011, ki jih je posredovala tožeča stranka in so bile primerne. Do ostalih številnih pripomb se je izvedenec konkretno in natančno opredelil, kar izhaja iz izvedenskega mnenja.
57. Izvedenec je tako podrobno pojasnil, da je pri določitvi cen gozdnih lesnih sortimentov izhajal iz doseženih cen družbe Metropolitana d.o.o. v letu 2011, ki jih je tožeča stranka posredovala v obliki računov v prilogah od A61 do A75 in

vsebujejo cene za količino poseka 12.793 m3 prodajnih količin gozdnih lesnih sortimentov različnih drevesnih vrst, kar predstavlja približno tretjino prodane količine za območje GGO Nazarje. S pristopom zunanje primerjave prostih (tržnih) cen (Pravilnik o transfernih cenah - Ur. l. RS 161/2006 in Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o transfernih cenah - Ur. l. RS 4/2011) je preveril ustreznost cen v računih. Tako je izračunal povprečne mesečne cene v letu 2011 in le te primerjal s cenami, ki jih mesečno zbira in objavlja Kmetijska zbornica Koroške in cenami, ki jih objavlja Kmečki glas (Preglednica 2 do 7).

58. Ustrezno je pojasnil tudi način izračuna minimalne najemnine za neplodna zemljišča. Pojasnil je, da je takšen izračun v skladu s smernicami za ocenjevanje vrednosti gozdov (Krajčič D., Hrovat T., Šinko M., Danev G., Levanič T., 213, Smernice za ocenjevanje gozdov, Ljubljana, Silva Slovenika 23e). Le-ti v primeru gozdov navajajo, da imajo tudi gozdovi z negativno donosno vrednostjo vedno neko tržno ceno, kar so izvedenci smiselno uporabili pri ocenjevanju vrednosti izgube donosa neplodnih zemljišč. Gozdovi z negativno donosno vrednostjo imajo po smernicah 2013, stran 12 ocenjeno tržno vrednost v višini 20 % primerjalne vrednosti gozda v preteklem letu. Najemnina je bila ocenjena oziroma je izračunana z uporabo katastrskega dohodka, ki je podrobneje opredeljen v drugi dopolnitvi izvedenskega mnenja na strani 13 v znesku 2,09 EUR/ha, kar predstavlja 25 % najemnine, ki jo tožeča stranka dosega na pašnikih (11,76 EUR/ha), kar je v vrednostnem razredu 20 % gozdov z negativno donosno vrednostjo po smernicah 2013.
59. Prav tako pa ni upošteval kapitalizacije najemnin in zato pripravil popravek ocene vrednosti izgubljenih donosov na neplodnih zemljiščih z uporabo primerljivih najemnin, ki jih dosega tožeča stranka.
60. Izvedenca sta pri izdelavi izvedenskega mnenja upoštevala tako pripombe tožeče stranke, kakor tožene, ki so bile številne in izjemno obsežne. Tudi o pripombah tožene stranke, da naj bi bili relevantni le izračuni, kakšno materialno korist je od nepremičnin, vrmljenih z denacionalizacijskimi odločbami, ki so bile našete v 23. točki imela tožena stranka od uveljavitve ZDen-a do pravnomočnosti vsake odločbe, ni relevanten. Izvedenec je opravil izračun na podlagi cen primerljivih najemnin, način določitve cen natančno obrazložil v izvedenskem mnenju, kar je zgoraj pojasnjeno. Izvedensko mnenje je bilo izdelano na podlagi cen, ki so veljale v času izdelave izvedenskega mnenja in ustrezajo cenam, ki jih tožeča stranka dosega. Glede uporabe cenika GG Slovenj Gradec, ki ga tudi tožena stranka niti ni posredovala, čeprav je podala pripombe v zvezi s tem, izvedenec ni videl strokovne utemeljitve za uporabo lesa zaradi primerljivosti gozdov na določenem območju. Upoštewane so bile cene, ki jih dosega tožeča stranka.

61. Izračunu, ki ga je tožena stranka naredila 05.08.2008, sodišče tako ni sledilo, saj je v nasprotju z oceno izvedenca. Dejansko je izvedenec ocenil, da je cena lesa (CKC), ki jo v tem izračunu uporabi tožena stranka prenizka ter se razlikuje ne samo od cene, ki jo tožeča stranka za les dosega na trgu, pač pa se razlikuje tudi od cene oziroma odškodnin za koncesije, ki jih je dosegala tožena stranka sama. Ravno tako so stroški, ki jih v tem izračunu odšteje tožena stranka, previsoki. Večino teh stroškov pa tožeča stranka, ki nastopa na trgu, niti nima, tako da so za to tožbo nepomembni.
62. Za določitev nadomestila po 2. odstavku 72. člena ZDen je pomembno zgolj to, kakšne donose in s tem povezane stroške za vrnjeno premoženje bi pridobil upravičenec denacionalizacijskega postopka (se pravi tožeča stranka), ne pa tožena stranka kot zavezanec oziroma celo kdorkoli tretji. Kakršnikoli donosi, cene iz cenikov, stroški in donosi tožene stranke, raznoraznih gozdnih gospodarstev oziroma tretjih oseb, kakršnikoli teoretični stroški iz strokovne literature, za ta postopek niso pomembni oziroma lahko služijo zgolj za primerjavo realnega stanja (kar je izvedenec tudi storil). Pomembno je torej, kakšne donose bi z vrnjenimi nepremičninami (vključno s stroški) konkretno ali hipotetično v času od uveljavitve ZDen do vračila dosegala po današnjih cenah tožeča stranka kot denacionalizacijski upravičenec in ne tožena stranka kot denacionalizacijski zavezanec.
63. Korist, ki bi jo lahko dosegla tožena stranka v zvezi z vrnjenimi zemljišči, je tista minimalna korist, ki bi jo tožeča stranka lahko postavila, če se z izkoriščanjem zemljišč sploh ne bi ukvarjala. Za postopek niso pomembni ceniki tretjih oseb (GG Bled in GGO Slovenj Gradec), saj poslujejo drugače kot tožeča stranka, dosegajo drugačne stroške in donose.
64. Zaključki tožene stranke glede začetka teka obresti in sklicavanje na sodbo VSRS, opr. št. II Ips 218707 z dne 1. 7. 1998, ki jo je to sodišče zavzelo še pred datum uveljavitve Zakona o predpisani obrestni meri zamudnih obresti (Ur. l. RS, št. 56/2003, s sprem. in dopol., v nadaljevanju ZPOMZO-1), je neutemeljeno. Tožena stranka je spregledala, da je bila takšna odločitev spremenjena z načelnim pravnim mnenjem občne seje VS RS, z dne 26.06.2002 (priloga št. 76), ki nečiste denarne terjatve obravnava v točki 2 izreka. Z institutom nečiste denarno terjatve se ohranja realna vrednost terjatve tožeče stranke.
65. Pravilno je stališče tožeče stranke, da institut zamudnih obresti (bodisi po pogodbeni bodisi po zakonski stopnji) služi popolnoma drugemu namenu in sicer gre za nadomestilo zaradi neupravičene uporabe tujega denarja, hkrati pa služijo tudi namenu kaznovanja dolžnika obveznosti, ki le te ni izpolnil pravočasno. Nastanek zamudnih obresti je vezan na druge dogodke (nastop zamude) in je tako drugačen tudi čas nastanka te obveznosti dolžnika. Tako ni podlage za enačenje

instituta ohranjanja realne vrednosti ter instituta zamudnih obresti. Še posebej ne zaradi dejstva, ker ureditev zamudnih obresti, ki je veljala od dne 01.01.2002 (datum uveljavitve Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o predpisani obrestni meri zamudnih obresti in temeljni obrestni meri; Ur.l. RS, št. 109/2001, v nadaljevanju ZPOMZO-A), strogo loči med temeljno obrestno mero ter stopnjo » pravih « zamudnih obresti. Še bolj jasna pa je sedanja ureditev v Zakonu o predpisani obrestni meri zamudnih obresti (Ur.l. RS, št. 56/2003, v nadaljevanju ZPOMZO-1), saj le ta sploh ne predpisuje več temeljne obrestne mere, ki bi ohranjala realno vrednost terjatve, ampak določa samo še stopnjo zamudnih obresti.

- 66. Tožena stranka je v zamudo s plačilom vtoževanega nadomestila po 2. odstavku 72. člena ZDen prišla že ob sami pravnomočnosti vseh navedenih denacionalizacijskih odločb, saj je že takrat na podlagi ZDen in svoje udeležbe v postopku denacionalizacije vedela, da tožeči stranki pripada nadomestilo po 2. odstavku 72. člena ZDen. Tožeča stranka zahteva plačilo zakonskih zamudnih obresti od 9.11. 2009. Sodišče po pregledu listin (dopis) ugotavlja, da je 9.11.2009 prejela zahtevo tožeče stranke za povrnitev te odškodnine (glej prilogo št. 21-(glej popis oddanih pošilk – priloga št. 77), tako da je tudi ta zahtevek tožena stranka prejela zagotovo že naslednji dan, kot je to običajno pri teh pošilkah. Da je tožena stranka zahtevek prejela, izhaja iz dopisa svojim dopisom štev.: 11.-429/99-MSB z dne 24.11.2009, z dopisom z dne 11.12.2009, ko je tožeči stranki celo ponudila znesek 2.040.749,98 EUR. Tožena stranka je tožeči poslala ponudbo št. 51-374/10 z dne 19.10.2011 za odškodnino v višini 11,95 EUR za m2 posekanega lesa.
- 67. Dolžnik z nečisto denarno terjatvijo pride v zamudo z dnem, ko prejme od upnika specificiran in določen zahtevek, ki ga lahko preveri tudi sam. Ker je tožeča stranka toženi stranki svoj točno opredeljen zahtevek izročila 09.11.2009, s katerim se je tožena stranka seznanila in ga je lahko preverila že na sestanku, je bila tožena stranka takoj z naslednjim dnem v zamudi, tako da od tega dne dolguje tudi zakonsko določene zamudne obresti.
- 68. Tožeča stranka je uspela z zahtevkom po temelju v celoti po temelju in višini za znesek 11.127.41. Tožena stranka je uspela z zahtevkom po temelju v celoti, po višini pa 63, 9%.
- 69. Tožeča stranka je skladno z določbo 1. odst. 154. člena ZPP; 155. člena ZPP, OT in specificiranega stroškovnika upravičena do povračila sledečih pravnih stroškov: nagrada za postopek 31.037, 50 EUR, nagrada za narok 28.650, 00 EUR, stroški za tiskanje, kopiranje in elektronsko shranjevanje 157, 30 EUR, stroški priprave podatkov Zavoda za gozdove 1. 312, 78 EUR, stroški za plačilo poštnih in telekomunikacijskih storitev 20, 00 EUR, stroški poizvedbe pri Zavodu za

4.8

gozdove 3.292, 58 EUR, sodna taksa v znesku 71.625, 00 EUR, stroški sodnega izvedenca 27.094, 06 EUR, 22 % DDV, kar znaša 150.278,50 EUR. Višji stroškovni zahtevek je zavrnilo.

70. Sodišče ji je priznalo toženi stranki sledeče pravde stroške: nagrada za postopek 31.037, 50 EUR, nagrada za narok 28. 650, 00 EUR, materialne stroške 20, 00 EUR ter 22 % DDV, kar znaša 72.828, 75 EUR .
71. Glede na to, da je tožeča stranka uspela z zahtevkom po temelju v celoti, po višini 65 %, kar je sodišče upoštevalo pri odmeri stroškov (81, 95 %), je tožena stranka je dolžna tožeči stranki povrniti 123.153, 23 EUR. Po poteku roka za prostovoljno izpolnitev te obveznosti, je dolžan plačati tudi zakonske zamudne obresti, ki pričnejo teči prvi naslednji dan po poteku roka za prostovoljno izpolnitev te obveznosti.

PRAVNI POUK:

Zoper to sodno odločbo je dovoljena pritožba v roku 15 dni od dneva prejema njenega pisnega odpravka. Morebitna pritožba mora obsegati navedbo sodne odločbe zoper katero se vlaga, izjavo ali se sodna odločba izpodbija v celoti ali v določenem delu, pritožbene razloge, ter podpis pritožnika, v nasprotnem primeru jo bo sodišče kot nepopolno zavrglo. Če bo stranka pritožbo vlagala po pooblaščenju mora to biti odvetnik ali oseba z opravljenim državnim pravniškim izpitom. Oseba z opravljenim državnim izpitom kot pooblaščenec je dolžna pritožbi priložiti tudi dokazilo o tem, da je ta izpit opravljen. V nasprotnem primeru bo sodišče pritožbo kot nedovoljeno zavrglo. V postopku pritožbe se skladno z določbo 324 člena zakona o pravnem postopku ne uporabljajo določbe 108 člena istega zakona (določbe o vračanju nepopolnih vlog v dopolnitev – 336. člen zakona o pravnem postopku). Sodno takso za pritožbo je stranka dolžna poravnati ob vložitvi pritožbe. Pritožbi je potrebno priložiti tudi potrdilo o plačilu sodne takse za pritožbo. Če sodna taksa ni plačana niti v roku, ki ga določi sodišče z nalogom za plačilo sodne takse, pa pri tem niso podani pogoji za taksno oprostitev, odlog ali obročno plačilo sodne takse se šteje, da je pritožba umaknjena. Pritožba se vloži pri tem sodišču v zadostnem številu za sodišče in ostale stranke postopka. O pritožbi bo odločalo Višje sodišče v Ljubljani. Pritožba se šteje za pravočasno vloženo tudi, če je oddana zadnji dan pritožbenega roka priporočeno na pošti.

Ljubljana, 24.11. 2015

Okrožna sodnica:

Jadranka Juhant

Ta prepis je soglasen z izvirnikom
Podpis pritožnika
sodne osebe: